

ОСОБЛИВОСТІ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

М. С. Вознюк

студентка 5 курсу, група ОА-51, навчально-науковий інститут економіки менеджменту та права

Науковий керівник – к.е.н., професор С. Я. Зубілевич

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

Розглянуті особливості досягнення потреб користувачів у розкритті інформації у фінансовій звітності бюджетних установ та примітках до неї, складених за чинними вимогами України, за Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку в державному секторі (IPSAS) та НП(С)БО у державному секторі, які наберуть чинності з 2015 р.

Ключові слова: державний сектор, фінансова звітність, примітки до фінансової звітності, оприлюднення, користувачі фінансової звітності.

Рассмотрены особенности достижения потребностей пользователей в раскрытии информации в финансовой отчетности бюджетных учреждений и примечаниях к ней, составленных в соответствии с действующими требованиями Украины, по Международным стандартам бухгалтерского учета в государственном секторе (IPSAS) и НП(С)БУ в государственном секторе, которые вступят в силу с 2015 г.

Ключевые слова: Государственный сектор, финансовая отчетность, примечания к финансовой отчетности, обнародования, пользователи финансовой отчетности.

The peculiarities of meeting the user's needs of information disclosure in the financial statements of public entities and in its notes, prepared according to the Ukrainian requirements currently in force, according to the International Public Sector Accounting Standards, and according to the National PSAS, which would come into force from 2015, are considered.

Keywords: public sector, the financial statements, notes to the financial statements, promulgation, users of financial statements.

Вступ: Сьогодні в Україні фінансова звітність бюджетних установ розрахована на потреби і доступна тільки державним органам, які здійснюють управління цими установами та мають певні функції контролю за використанням бюджетних коштів. Відсутність інформування членів суспільства щодо фінансового стану бюджетних установ є однією з основних проблем, адже кожен громадянин сплачує податки, які є основним джерелом надходження грошових коштів до бюджету. Тому метою статті є дослідження змісту та обсягу вимог до розкриття інформації у фінансовій звітності бюджетних установ в умовах розширення кола її користувачів.

Загальновідомо, що розкриття інформації у фінансовій звітності та примітках до неї надає змогу користувачам детально вивчити та надати оцінку фінансовому стану суб'єкта господарювання. Примітки є одним з рівноцінних елементів фінансової звітності, який найменш формалізований, але найбільш об'ємний. Інформація, яка надається у примітках є вагомою для користувачів фінансової звітності.

Дослідженню різних аспектів фінансової звітності бюджетних установ приділена увага такими вітчизняними вченими та практиками як Атамас П.Й., Дзюга Р.Т., Канєва Т.В., Рудченко Ю.С., Свірко С.В., Сушко Н.І., Ткаченко І.Т., Чечуліна О.О. та іншими. Проте фінансова звітність у бюджетній сфері України потребує реформування з урахуванням усіх користувачів, включаючи громадськість, що зумовлює актуальність питання та вказує на необхідність подальших досліджень.

Методика досліджень: У дослідженні було використано такі методи як аналіз (для розуміння сутності особливості розкриття інформації у фінансовій звітності), конкретизація, аргументація, порівняння (знаходження спільних і відмінних ознак між формами фінансової звітності за ПСБОДС та МСБОДС), класифікація (групування звітності за певними ознаками) та узагальнення, за допомогою якого було зроблено загальні висновки.

Постановка завдання:

1. Ідентифікація користувачів фінансової звітності бюджетних установ та їхніх інформаційних потреб.
2. Розгляд чинних вимог до фінансової звітності бюджетних установ України;
3. Порівняння вимог до фінансових звітів за МСБОДС та ПСБОДС, які наберуть чинності у 2015 році.

Результати досліджень:

Фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання. Метою фінансової звітності є надання інформації користувачам про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання. Визначальним моментом при формуванні фінансової звітності є забезпечення розкриття інформації для користувачів [2].

Історично вимоги до звітності бюджетних установ формувалися з врахуванням інтересів одного єдиного користувача – держави. Вітчизняна облікова система повністю відповідала моделі функціонування планової економіки і була достатньо ефективною в тих умовах, але не пристосована для відображення господарських фактів у нових економічних умовах. Ринкова економіка зумовила переорієнтацію бюджетних установ на багатоканальне фінансування та необхідність інформування усіх учасників цього процесу про ефективність використання отриманих коштів.

Співробітництво установ державного сектору України з міжнародними організаціями, фінансовими установами, потребують відкритості та прозорості інформації з економічних питань, зокрема з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, відповідності міжнародним стандартам, адже в умовах інтеграції у міжнародне співтовариство, потрібно надавати відкриту економічну інформацію для інвесторів та вкладників про накопичені активи та наявні зобов'язання держави. Тому починаючи з 2015 р., Україна переходить на нові, більш сучасні стандарти, які опираються на МСБОДС.

Таблиця 1

Порівняння складу користувачів фінансової звітності

За «Порядком складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів»	За Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку в державному секторі (IPSAS)
Бюджетний комітет Верховної Ради України	Платники податків
Мінфін	Донори, кредитори та інші постачальники ресурсів
Державна казначейська служба	Отримувачі послуг
Органи управління, яким підпорядковані установи	Законодавча влада (або аналогічний орган)
Рахункова Палата та інші контролюючі органи	Члени парламенту (або аналогічний представницький орган)

Основною перевагою фінансової звітності, складеної згідно з МСБОДС, є врахування інтересів великого кола користувачів. Розглянемо детальніше користувачів фінансової звітності згідно наказу «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної

звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів», та відповідно до вітчизняних положень та стандартів та МСФЗ у табл. 1.

МСБОДС розглядають громадян як основних постачальників ресурсів та отримувачів послуг установ державного сектору, які, на відміну від органів державного управління, не мають права вимагати надання інформації для прийняття рішень. Їх інформаційні потреби можуть бути задоволені тільки завдяки отриманню доступу до фінансової звітності.

Фінансова звітність в державному секторі повинна забезпечувати такі інформаційні потреби зазначених користувачів щодо: джерел надходжень коштів та напрямів їх використання; рівня фінансового забезпечення діяльності установи; стану виконання усіх зобов'язань установи та здатності установи виконувати їх у майбутньому; фінансового стану установи та змін у ньому; дотримання фінансової дисципліни установою; цільового використання бюджетних коштів; ступеня отримання та використання ресурсів відповідно до кошторису [2].

Виконання викладених вище вимог потребує змін складу та змісту фінансових звітів (табл. 2).

Таблиця 2

Вплив реформування бухгалтерського обліку на склад фінансової звітності бюджетних установ України

Склад фінансової звітності до 01.01.2015 р.[2]	Склад фінансової звітності з 01.01.2015 р.[4]	Звітність відповідно МСБОДС (IPSAS)[3]
Баланс (форма № 1)	«Баланс» (форма № 1-дс);	Звіт про фінансовий стан на дату закінчення періоду
Звіт про результати фінансової діяльності (форма № 9д, № 9м)	«Звіт про фінансові результати» (форма № 2-дс)	Звіт про виконання за період
Звіт про рух грошових коштів	«Звіт про рух грошових коштів» (форма № 3-дс)	Звіт про рух грошових коштів
Примітки до звітів (Форми річних звітів №5, №6, №15)	«Звіт про власний капітал» (форма № 4-дс)	Звіт про зміни в капіталі за період
	«Примітки до фінансової звітності» (форма № 5-дс)	Примітки, що складаються з короткого огляду основних принципів облікової політики та іншої пояснювальної інформації.

Висновки:

1. Члени суспільства є основними «інвесторами» бюджетних установ, а отже і інформація, щодо витрачання та надходження коштів до бюджетних установ повинна бути доступною для них в першу чергу.
2. Фінансові звіти бюджетних установ повинні підлягати оприлюдненню.
3. Фінансові звіти бюджетних установ з 2015 року надаватимуть користувачам більш змістовну та якісну фінансову інформацію.
4. Примітки до фінансових звітів повинні містити інформацію про виконання зобов'язань щодо фінансування діяльності установи, оцінку виконання бюджету установи, оцінку участі установи у цільових програмах тощо.

Список використаних джерел:

1. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-%D0%BF>
2. Наказ «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів» від 24.01.2012 р. №44, зі змінами й доповненнями від 02.01.2013р. №1339 [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>
3. Довідник міжнародних стандартів БО у державному секторі [Електронний ресурс] - Режим доступу : https://www.ifac.org/sites/default/files/publications/files/Volume%201_0.pdf
4. НП(С)БО в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності" Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2009 №1541 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11>